

УДК 618.396-06:616.89-008.19

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ У ЖІНОК ПРИ «СИНДРОМІ РАННІХ ВТРАТ» ВАГІТНОСТЕЙ В АНАМНЕЗІ, АСОЦІЙОВАНОГО З ДИСБІОЗОМ ПІХВИ

Федишин Т.В., Маляр В.А.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород

Вступ

На сьогодні доведено, що потенційно небезпечним є виникнення конкурентної (стресової) домінанти до змін в особистісній, сімейній і соціальній сферах, здатної істотно порушувати формування основної (гестаційної) домінанти [1, 3, 10]. Емоційний стан людини може залежати і від несбалансованості мікробіоценозу (біотипів), які є інтегральною частиною організму [7]. Тривала стрес-реакція на негативні біопсихогенні дії у вагітної жінки спричинює не тільки порушення адаптації, але й впливає на її нервово-психічний стан [2, 5, 11]. Саме тому, зміна автохтомної облигативної мікрофлори може спричинити порушення адаптаційних можливостей вагітної жінки і суттєво впливати на формування гестаційної домінанти.

Незважаючи на чисельні й багатопланові наукові дослідження, до теперішнього часу відсутній єдиний методологічний підхід до оцінки гестаційної домінанти, яка змінює поведінковий стереотип, характер міжособистісних, внутрішньосімейних відносин, особливо у жінок з ранніми втратами вагітностей в анамнезі, асоційованих з дисбіозами.

Мета дослідження

Дослідити психоемоційний стан у жінок з ранніми втратами вагітностей в анамнезі, асоційованими з дисбіозом піхви.

Матеріали і методи

Відповідно до мети під спостереженням з ранніх термінів вагітності (6-8 тижнів) перебувало 100 жінок, у яких на основі мікробіологічного дослідження був верифікований діагноз дисбіоз піхви.

Із них були виділені дві репрезентативні групи: 50 вагітних із самовільними викиднями (I група) і 50 осіб зі звиклим невиношуванням (II група). Контрольну групу склали 50 соматично здорових вагітних жінок в аналогічні терміни гестації.

Вивчення біоценозу статевого тракту включало визначення видового та кількісного складу мікрофлори, яке здійснювалося відповідно до наказу № 676 МОЗ України від 27.12.2006 р. № 906 [9].

Оцінка емоційного стану вагітних проводилась з використанням «шкали тривожності» Спільберга-Ханина, яка дозволяє виміряти рівень реактивної тривожності (РТ) в даний момент та визначити особистісну тривожність (ОТ), яка характеризує особисто типологічну характеристику людини. Значення шкали в діапазоні від 20 до 30 балів свідчило про низький, від 31 до 45 балів – помірний, 46 балів і вище про високий рівень реактивності (РТ) і особистої тривоги (ОТ) [4, 6]. Профіль депресії оцінювався за тестом Бека в балах: 11-19 балів – початковий, 20-25 балів – легкий, 26-30 балів – помірно виражений ступінь депресії [8].

Аналіз одержаних даних результатів проводився в напрямку співставлення психологічних показників в трьох групах досліджуваних вагітних.

Результати досліджень

У ході дослідження психоемоційного стану у вагітних в періоді гестації з дисбіозом статевих шляхів на тлі ранніх втрат вагітностей в анамнезі встановлено, що хронічні тривалі стреси сприяють як посиленню депресії, так і розвитку психологічної дезадаптації (табл. 1).

Таблиця 1

Оцінка ступеня психологічної дезадаптації у вагітних жінок досліджуваних груп (М±м)

Групи обстежених жінок	Тест Бека	Рівень тривожності (РТ)	Ситуативна тривожність (СТ)	Особистісна тривожність (ОТ)
I група	20,2±2,4x	51,3±4,1x	48,3±2,5x	52,1±5,3x
II група	21,2±1,8x	54,0±4,6x	50,2±3,1x	58,3±4,8x
Контрольна група	6,7±1,8	20,2±1,8	20,8±2,5	25,2±3,1
За критерієм Стьюдента	p < 0,05			

Примітка: *p – достовірність різниці I і II груп відносно групи контролю.

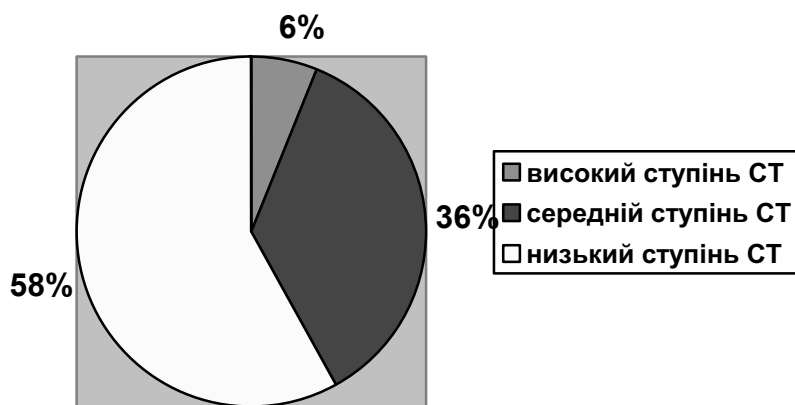
Згідно з даними таблиці 1, середній показник тесту Бека в жінок I групи склав (20,2±2,4) бала, у II групі – (21,2±1,8) бала, що свідчить про помірний рівень депресії в обох групах пацієнток, і відповідно у 3 рази вирізняється від показника групи контролю (6,7±1,8) бала (p < 0,05).

Встановлено, що профіль депресії за тестом Бека у вигляді початкових симптомів (11–19 балів) траплявся у 11 осіб (20,0%) I групи, у 12 жінок (24,0%) II групи і в 4 пацієнток (8,0%) групи контролю. Легкий ступінь депресії (20–25 балів) виявлено у 24 вагітних (48,0%) I групи і у 26 (50,0%) – II групи. Помірно виражена депресія (26–30 балів) спостерігалася у 7 (14,0%) вагітних I групи і у 9 (8,0%) – другої групи. У групі контролю депресію легкого і помірно вираженого ступеня не виявлено.

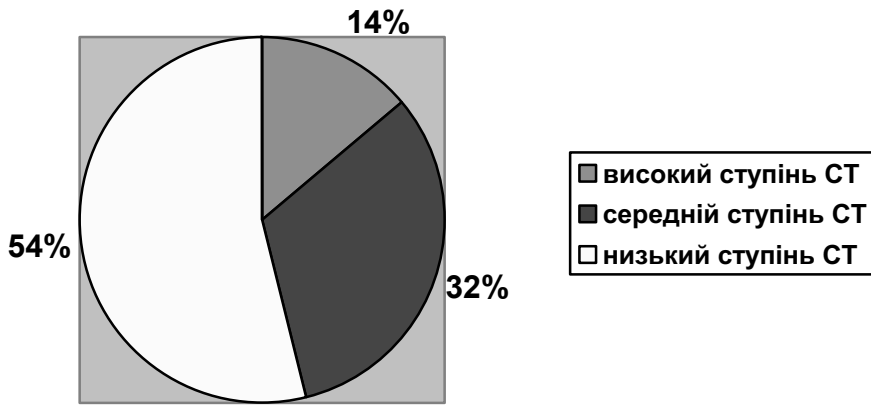
Порівняльний аналіз ступеня психологічної дезадаптації (за тестом Спілбергера-Ханина) виявив високий рівень тривожності

(РТ) за середнім показником як у жінок із дисбіозом і мимовільними викиднями в анамнезі (51,3±4,1) бала, так і в групі з дисбіозом і звиклим невиношуванням в анамнезі (54,1±4,6) бала, що достовірно вирізняється від показника контролю (20,2±1,8) бала (p < 0,05). Крім того, в обох групах встановлено достовірне підвищення ситуативної тривожності (СТ) до (48,3±2,5) бала в I групі і до (50,2±3,1) бала у II групі спостереження, у контролі даний показник склав (20,8±2,5) бала відповідно (p < 0,05). Особиста тривожність (ОТ) у вагітних жінок I групи склала (52,1±5,3) бала, II групи – (54,3±4,8) бала проти (25,2±3,1) бала у контрольній групі (p < 0,05). Достовірної різниці між показниками ситуативної і особистісної тривожності в обох групах не виявлено (p > 0,05).

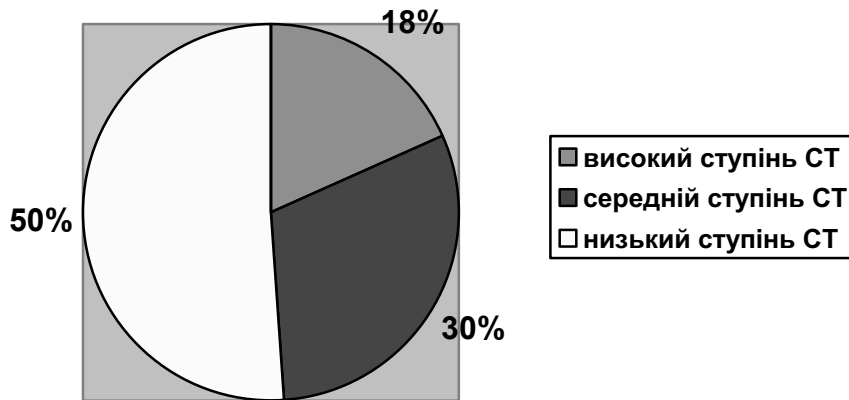
Отримані дані рівнів середніх показників ситуативної і особистісної тривожності досліджуваних груп зображено на рисунках 1, 2.

а) контрольна група

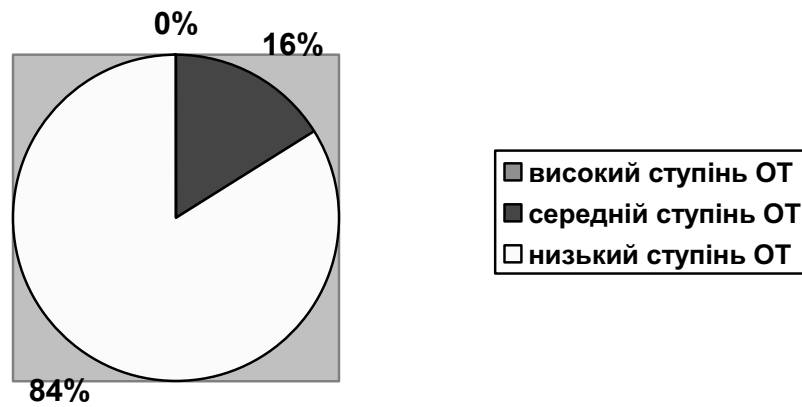

б) група жінок із дисбіозом і мимовільним викиднем у динаміці

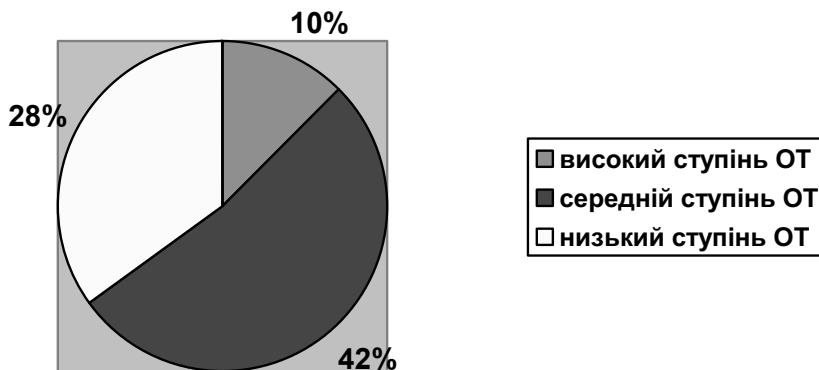

в) група жінок із дисбіозом і звиклим невиношуванням в анамнезі

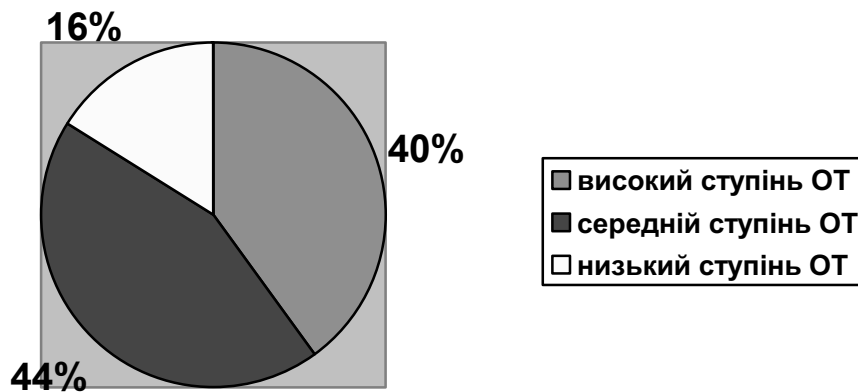
Рис. 1. Частка рівнів середніх показників ситуативної тривожності у досліджуваних групах
Примітка: *p – різниця достовірна відносно показників контролю, p < 0,05.

а) контрольна група

б) група жінок із дисбіозом і мимовільним викиднем у динаміці

в) група жінок із дисбіозом і звиклим невиношуванням в анамнезі

Рис. 2. Частка рівнів середніх показників особистої тривожності у досліджуваних групах
Примітка: * p – різниця достовірна відносно показників контролю, $p < 0,05$.

Вищенаведені дані свідчать про високий рівень психоемоційного напруження у пацієнток із дисбіозом статевих шляхів на тлі ранніх втрат вагітностей в анамнезі. Високий рівень показників депресії, ситуативної і особистісної тривожності свідчить про хронічний психоемоційний стрес, який у період вагітності посилюється і може сприяти гормональному дисбалансу та порушенню імуні-адаптаційних процесів в організмі вагітної в період гестації.

Висновки

Високий рівень депресії, показників ситуативної і особистісної тривожності свід-

чить про хронічний психоемоційний стрес, який у період вагітності посилюється і може сприяти гормональному дисбалансу як в організмі вагітної, так у фетоплацентарному комплексі та вести до порушення імуні-адаптаційних можливостей організму вагітної в період гестації.

Високий рівень психоемоційного напруження у пацієнток із дисбіозом статевих шляхів на тлі ранніх втрат вагітностей в анамнезі вказує на доцільність включення психотерапевтичних заходів в процесі комбінованого медикаментозного лікування.

Резюме. У даній статті приведений порівняльний аналіз психоемоційного стану у жінок при вагітності з ранніми втратами в анамнезі асоційованих з дисбіозом піхви. Встановлено, що у даної групи вагітних існує високий рівень показників ситуативної і особистісної тривожності та стану депресії, що потребує включення психотерапевтичних заходів в процесі медикаментозного лікування.

Ключові слова: вагітність, репродуктивні втрати, дисбіоз, психоемоційний стан.

Psychoemotic state features in the pregnant women with "previous loss syndrome" in anamnesis associated with vaginal dysbiosis

Fedyshin T.V., Malyar V.A.

Summary. In this article was presented the comparative analysis of the women emotional state with "previous loss syndrome" associated by vaginal dysbiosis. This pregnant women group have a high level of indicators of situational and personality anxiety and the depression state, which requires the psychotherapeutic measures inclusion in the treatment process

Key words: pregnancy, reproductive losses, dysbiosis, psycho-emotional state.

ЛІТЕРАТУРА

1. Батушев А.С. Учение о доминанте как теоретическая основа формирования системы «мать-дитя» / А.С. Батушев, Л.В. Соколова // Вестник университета СПб. ГУ. – 1994 – Вып 2. – С. 85–102.

2. Барадзе Т.И. Депрессия во время и после беременности / Т.И. Барадзе // Медицинские аспекты здоровья женщины. – 2007. – № 1(14). – С. 63–67.
3. Дубоссарская Ю.А. Проблемы репродуктивного здоровья с позиции перинатальной психологии / Ю.А. Дубоссарская, Л.Г. Захарченко, Л.Г. Боровкова // Збірник наукових праць Асоціації акушерів-гінекологів України. – К.: Поліграф плюс, 2014. – С. 129–133.
4. Добряков И.В. Психотерапия и перинатальная психология / И.В. Добряков // Сборник материалов конференции по перинатальной психологии. – СПб., 1999. – С. 18–37.
5. Корнієнко В.Г. Особливості психоемоційного стану у вагітних із загрозою передчасних пологів / В.Г. Корнієнко // Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології. – 2015. – № 2(16). – С. 112–113.
6. Мурашко О.О. Перинатальная психология / О.О. Мурашко // Репродуктивное здоровье женщины. – 2004. – № 1(17). – С. 27–30.
7. Попович В.Б. Таксономічний склад, популяційний рівень мікробіоти порожнини товстої кишки та адаптаційно-компенсаторна активність організму практично здорових людей Буковинського краю / В.Б. Попович, Г.М. Коваль, О.Ю. Куцейко, І.Й. Сидорчук // Проблеми клінічної педіатрії. – 2016. – № 3–4 (33–34). – С. 87–91.
8. Практикум по психологии / под ред. Г.С. Никифорова. – СПб: Питер, 2005 – 352 с.
9. Перинатальні інфекції: наказ МОЗ України від 27.12.2006 р. № 906. – 11 с.
10. Филипова Г.П. Психология материнства / Ю.А. Дубоссарская, Л.Г. Захарченко, Л.Г. Боровкова. – М.: Изд-во Института психотерапии, 2002. – 238 с.
11. Franche R.L. Psychologic and obstetric predictors of coryles grief during pregnancy after miscarriage or perinatal death / R.L. Franche // Obstet. Gynecol. – 2001. – Vol. 97, (17). – № 4. – P. 597–602.